

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE vedoucí práce

Autor práce: Kateřina Váchová

Studijní program: Učitelství pro střední školy (N7504)

Název práce: Žánr dystopie v současné literatuře pro mládež

Vedoucí práce: Mgr. Filip Komberec, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Klára Soukupová, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost, příp. zahraniční zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice, např.	Výraznější nedostatky, např.: „je lehčí <u>koukat</u> na danou problematiku“ (s. 15), „chápat pojmy antiutopie a dystopie <u>za</u> synonyma“ (s. 78), „varovat čtenáře <u>proti</u>“ (s. 81). Chyby se vyskytují rovněž v interpunkci. Chyby obsahuje i anglický abstrakt.	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah BP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

Kritérium					
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.	A	B	C	N	NP
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.	A	B	C	N	NP
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.	A	B	C	N	NP
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.	A	B	C	N	NP

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Diplomová práce pojednává aktuální a cenné téma. Usiluje o vymezení žánru dystopie v literatuře pro děti a mládež a o nalezení způsobu jeho didaktického uchopení pro žáky 9. třídy ZŠ.

Ačkoliv autorka v úvodu deklaruje, že stěžejním odborným zdrojem bude studie Olgy Pavlovy „Literární dystopie a pokusy o její vymezení“, v samotném textu práce to neplatí, což vede ke zmatenosti a roztržitosti nejen kapitoly třetí, v níž je vymezován žánr dystopie, ale také kapitoly čtvrté, v níž jsou komparovány vybrané dystopické texty. Pavlova ve své studii přehledně a jasně definuje dystopii (a další související pojmy) a vymezuje klíčové distinktivní znaky žánru, což by posloužilo k přehlednosti výkladu ve třetí kapitole, ale také pro ujasnění kategorií pro komparaci vybraných textů. Navíc zůstala opomenuta také aktuální monografie Olgy Pavlovy *2+2=5: světy antiutopické a dystopické literatury* z roku 2022. Ke zmatení přispívá využití článku z časopisu Drakkar Marka Vanžury, který nemůžeme vnímat jako relevantní odborný zdroj.

Kapitola 2.3, která si klade za cíl z žánrového hlediska analyzovat knihy oceněné ve Zlaté stuze a umístěné na předních místech ankety Suk – čteme všichni, postrádá promyšlenou metodologii, nejasně vymezuje jednotlivé žánry a řadu textů zařazuje do kategorie science-fiction i dystopie (*Rekrut 244, Nová planeta, Hvězdonauti*). Co se týká vymezení žánrů, zcela matoucí je žánr s označením „příběhy pro děti“. Mělo se jednat o (společenskou) prózu s dětským/ pubescentním/ dospívajícím hrdinou? Zjištění této kapitoly jsou v rozporu s tvrzením, že obliba dystopického žánru v posledních letech stoupá (s. 8).

Jednotlivé komparativní podkapitoly kapitol čtyři a pět jsou velmi popisné, málo analytické a interpretační. Zcela chybí zdůvodnění výběru srovnávaných kategorií a zdůvodnění výběru srovnávaných knih. Zavedený pojem dystopická realita není blíže vymezen, v případě knihy *V šedých tónech* se navíc jedná o historickou fikci.

Chaotičností a řadou obecných formulací se vyznačuje rovněž didaktická část, což je pochopitelné, protože poučení o žánru vychází ze zmatečných a popisných teoretických kapitol, navíc se v nich pracuje také s texty, jež v předchozí části nebyly podrobněji představeny ani analyzovány.

Práce obsahuje četné formální nedostatky: u citací často chybí odkaz na stranu, citace z internetu neodpovídají citační normě, dokonce jsou zde i bibliografické údaje zcela nedostačující (viz poznámka pod čarou číslo 23 nebo 37). Tabulka na straně 53 není označena. U ukázek v příloze chybí relevantní bibliografické údaje.

D. Otázky k obhajobě

1. Jaké znaky science-fiction a dystopie obsahují knihy *Rekrut 244*, *Nová planeta* a *Hvězdonauti*? Co mají tyto žánry společného? Čím se liší? Jaké jsou základní distinktivní znaky dystopie jako žánru? Jaké varianty nebo typy dystopických textů se v literatuře pro děti a mládež objevují?
2. V čem jsou dystopické texty pro mládež (či mladé dospělé) specifické ve vztahu k dystopickým textům pro dospělé čtenáře?
3. Kde bychom pro tvrzení, že obliba žánru dystopie v současnosti stoupá, mohli najít relevantní data, která by ho podpořila?
4. Co považujete za dostatečné naplnění cílů šesté lekce „žák vyhledá znaky dystopické reality“ a „žák charakterizuje dystopický žánr“? Jak k naplnění těchto cílů mají přispět vybrané textové ukázky? Podobně bychom se mohli ptát na předpokládané důkazy o naučení i u předchozích pěti lekcí.
5. Kde se v lekcích projevuje zacílení na „co největší množství kognitivních úrovní“ (s. 55)? Jakým způsobem se autorka inspirovala „modelem hloubkové struktury výuky“ (s. 56)?

Předložená práce splňuje veškeré požadavky kladené na tento typ prací a nevykazuje žádnou shodu v systému Theses.cz ani Turnitin s jiným dokumentem.

Práci navzdory řadě nedostatků doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 29. 8. 2023

Podpis